

Gedempte Oude Gracht 41

Het huys daer Daphne uythangt

Volgens J.A.G. van der Steur in *“Oude Gebouwen in Haarlem”* dateert het huis uit circa 1600. In die tijd was het een grachtenpand, want de Gedempte Oude Gracht was nog lang niet gedempt. De mooie trapgevel verwijst ook naar de periode rond 1600. Van bovenaf kijkt een leeuwenmasker naar beneden. Zo’n typisch bouwelement dat zich op meerdere panden in de buurt bevindt. Kijk maar eens rond.

De sluit- en aanzetstukken in de bogen boven de ramen en de hoekblokken langs de kozijnen en de kanten van de (trap)gevel verlenen het gebouw een rijk aanzien. Echt een huis voor een gevelteken, dat helaas ontbreekt.

Gevelstenen geven in het algemeen informatie over de herkomst van de eigenaar, de gebruiker of de functie van het pand. Gevelstenen waren in vroeger tijden als het ware reclameborden voor de handel of het bedrijf dat in het pand was gevestigd. Meestal kreeg zo’n gevelsteen een eenvoudige, logische naam. Dit huis heette vroeger: *“Het Huys daer Daphne uythangt”*. Waarschijnlijk wijst dit

op een voormalig uithangbord met een afbeelding van Daphne en dus geen gevelsteen. Er is een opera *“Daphne in Lauro”*. Deze opera zit boordevol dansritmes en gaat over de nimf Daphne. Zij wordt lastig gevallen door de god Apollo. Deze god had ruzie gemaakt met Cupido en deze liefdesgod had hem daarbij geraakt met een **gouden** pijl. Apollo was daardoor zo verliefd geworden op Daphne dat hij haar nu helemaal niet meer met rust kon laten. Daphne was op haar beurt ook geraakt door een **ijzeren** pijl van Cupido en ijzer en goud verhouden zich niet met elkaar. Dat werd dus niks. Om aan Apollo’s ongewenste intimiteiten te ontsnappen veranderde ze zichzelf in een laurierboom.

In het snijraam (zo heet dat) boven de deur zie je de attributen van Cupido en de naam DAPHNE afgebeeld.

De bewoners van dit mooie huis hebben vele voorgangers gehad. Zo zat hier in de dertiger jaren van de vorige eeuw het Consultatiebureau voor de TBC-bestrijding. Na een restauratie in 1960 (toen kwam het snijraam) volgden het Gemeentelijk Bureau Monumentenzorg en later nog de Gemeentelijke Kredietbank. De nummers 41 en 43 hoorden toen nog bij elkaar.

Honderden jaren konden Haarlemmers het zonder huisnummers stellen. De stad was klein en overzichtelijk en er was geen noodzaak voor straatnaamborden en huisnummers. Daarbij konden veel mensen niet lezen. Huisnummers zijn in de tijd van Lodewijk Napoleon (koning van Nederland 1806 – 1810) in Haarlem ingevoerd.

Bron: Jaarboeken 1960, 1968, 1981 en 1992 Historische Vereniging Haarlem.

Noord Hollands Archief